

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos beavatkozási tervek

Eljárásrend és tapasztalatok

Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos szakmai értekezlet

Agrárminisztérium, Kupolaterem

2023. február 8.

Dr. Nagy Gergő, Jelinek Laura

AGRÁRMINISZTÉRIUM, TERMÉSZETMEGŐRZÉSI FŐOSZTÁLY

IAS kezelése állami védekezés elrendelésével I.

- „Állat, növény és GMO-kártalanítás” fejezeti kezelésű előirányzat keretében.
- 2022-ben 50.834.349 Ft került kifizetésre.
- 6 NPI – ANPI, BfNPI, BNPI, HNPI, KMNPI, KNPI.
- 9 KH – Bács-Kiskun, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Veszprém.
- Közönséges selyemkóró, mirigyes bálványfa, gyalogakác, fehér akác, aranyvessző fajok, amerikai kőris, keskenylevelű ezüstfa, zöld juhar.

IAS kezelése állami védekezés elrendelésével II.

- 2023-ban is 100 millió Ft áll rendelkezésre – szükséges lenne kimeríteni a forrást.
- Egyes nemzeti park igazgatóság működési területére maximum 25 millió forint költséggel tervezettek.
- Leginkább saját vagyonkezelésű területek.
- Kevesebb, de nagyobb volumenű terv.
- Azon IAS elleni védekezésre lehet benyújtani beavatkozási tervet, mely fajok szerepelnek valamilyen jogszabályban (kezelési tervek is – miniszteri rendelet).
- IAS védett területet vagy értéket veszélyeztet és korábban már volt igazolható védekezés vagy jelenleg is történik kezelés a területen.
- Olyan védekezések jöhetnek szóba, amik erősebbek, hatékonyabbak, mint a gazdálkodónak a területen végzett korábbi, hatástalan védekezései (pl. csak kaszálás nem rendelhető el állami védekezésként).

IAS kezelése állami védekezés elrendelésével III.

- Egyértelműen derüljön ki, hogy a korábbi beavatkozások igazolására szolgáló dokumentumok ugyanazon helyrajzi számokra vonatkoznak, mint amely területre a beavatkozási tervet benyújtották.
- **Amennyiben nem áll rendelkezésre olyan háttér-dokumentáció, mely igazolná a korábbi kezeléseket adott területen, úgy kérjük, hogy a nemzeti park igazgatóságok állítsanak össze egy hivatalos szöveges beszámolót az eddig elvégzett tevékenységekről.**
  - pl. nemzeti parki éves jelentések, vállalkozói szerződések, számlák, őr napló

Eljárásrend

- **A nemzeti park igazgatóság az IAS észlelése után megkeresi a hatóságot, és már előre a hatóság elé tárja az összes bizonyítékot, ezzel elkerülhető az eljárás megindításáról szóló értesítés megküldése az ügyfeleknek. A beadott megkereséshez rögtön csatolja:**
  - **nyilatkozatot**, hogy a behurcolásért sem önmagát, sem mászt nem tart felelősnek;
  - megegyezés szerinti részletességű **indokoló dokumentációt**, amelyben bemutatja, hogy tevékenysége során kellő gondossággal járt el (pl. korábbi, IAS elleni védekezést igazoló éves jelentések, vállalkozói szerződések, számlák, teljesítés igazolások pl. a kártalanítási beszámolók vonatkozó részei, csatolmányai);
  - részletes **beavatkozási tervet** (ami tartalmazza például a tervezett beavatkozás pontos célját; javaslatot a faj irtásának optimális időpontjára; feltételeket arra vonatkozóan, hogyan végezze el a vállalkozó a védekezést).

Eljáró hatóság kijelölése

- Az eljáró hatóság esetében iránymutató az „Eljárásrend idegenhonos inváziós fajok irtására vonatkozó ügyekben” című dokumentum és a TMF/370/2021. iktatószámú levél.
- Megfelelő indok esetében (pl. védett, Natura 2000 terület) **elsődlegesen eljárhat a természetvédelmi hatóság**, ekkor azonban mind a nemzeti park igazgatóságnak, mind a természetvédelmi hatóságnak is **meg kell indokolnia** (a bejelentéskor, illetve a kiadott határozatban), **hogy miért ő az eljáró hatóság**.
- Minden esetben le kell vezetni a határozatban, hogy mi alapján jár el a hatóság
→ **hatáskör és ennek jogalapja derüljön ki egyértelműen.**
  - **Tvt. 77. §-ban** biztosított jogkörében (77/A nem elég!), illetve 78/A § (Natura 2000).

Az állami védekezés – kifizetési kérelem

- Lebonyolító: Élelmiszerlánc-biztonsági Centrum Nonprofit Kft., (ügyvezető igazgató úr Demetrovics Szilárd). Itt a megállapodás alapján a kapcsolattartó Fülöp Tilla Cintia (fulopti@elbc.hu) + kartalanitas-kifizetes@elbc.hu
- Élelmiszerlánc-felügyeleti Főosztály. A főosztályvezető Luigitschné dr. Jánosi Eszter Központi cím: effo@am.gov.hu
- Másolatban az invaziosfajok@am.gov.hu címre, és dr. Nagy Gergő (gabor.gergo.nagy@am.gov.hu), valamint Jelinek Laura (agota.laura.jelinek@am.gov.hu) ügyintézők részére

Beadott beavatkozási tervekkel kapcsolatos észrevételek

- Tulajdonos, vagyonkezelő, földhasználó – az „állami” megnevezés alatt kérjük azt is megadni, hogy azon belül kinek a tulajdona stb. (pl. vízügyes terület).
- Érintett uniós IAS $\leftrightarrow$ egyéb IAS.
- Idén már az AM Természetvédelemért Felelős Államtitkárságra kell küldeni!
- Az IAS kezelésére/kiirtására tett korábbi beavatkozások részletes leírása szükséges, hogy mi is lássuk az előzményeket, illetve a KH határozathoz is szükséges (ld. később).

Állami védekezést elrendelő határozatokkal kapcsolatos észrevételek I.

- IAS EU rendelet és a megfelelő végrehajtási jegyzék hivatkozása mindenképp szerepeljen, ha EU listás a faj.
- Amennyiben nincs az EU listán az IAS EU rendelet maximum csak általánosan említhető.
→ Ebben az esetben nem használható pl. „a faj ellen összehangolt, uniós szintű fellépés szükséges” kifejezés.
- A konkrét fajt érintő valamelyik jogszabály megnevezése mindenképp szükséges! (ld: TMF/370/2021, illetve TMF/546/2022)
- Korábban történt NPI védekezés megnevezése, illetve magyarázat, hogy miért volt sikertelen („próbált védekezni” vagy „mindent megtett” nem elég).
- Az érintett ingatlanok tulajdonviszonyai és művelési ága legyen feltüntetve.
- Munkanapló vezetésének elrendelése – vállalkozó → későbbi bizonyításra felhasználható.

Állami védekezést elrendelő határozatokkal kapcsolatos észrevételek II.

- **Eljáró hatóság megfelelő indoklása:**
- TMF/370/2021. levélre indoklásban nem lehet hivatkozni, a megfelelő jogalapot szükséges feltüntetni.
- „Tekintettel az idegenhonos faj **biodiverzitásra gyakorolt veszélyeztető szerepére**, valamint arra, hogy a beavatkozással érintett földrészek országos jelentőségű **védt természeti területek** továbbá részét képezik a **Natura 2000 hálózatnak** és **más hatóságnál nincs folyamatban a fajt érintő eljárás** az állami védekezés elrendelése tekintetében a Természetvédelmi Hatóság jár el.” – **megfelelő indoklás!**
- Ha nem a természetvédelmi hatóság jár el, az is legyen megindokolva.
- Minden esetben le kell vezetni a határozatban, hogy mi alapján jár el a hatóság → **hatáskör és ennek jogalapja derüljön ki egyértelműen.**
  - **Tvt. 77. §-ban biztosított jogkörében (77/A nem elég!), illetve 78/A § (Natura 2000).**

Feladat

- Kérjük összesíteni, hogy milyen fajok esetében és mekkora területen valósult meg végül az állami védekezés → táblázatos formában vagy akár a kifizetést kérő iratban is szerepelhet.

Köszönjük a figyelmet!

